

Lasītprasmes veicināšana sākumskolā, izmantojot VIMALA (Vienaudžu mācīšanās lasītprasmes attīstībai) metodoloģiju

Bauskas Valsts ģimnāzijas skolotājas Sanita Šmite, Linda Strautiņa

Bauskas novada pedagogu konference 25.08.2025.

Sasniedzamais rezultāts

- Gūt priekšstatu par VIMALA metodisko paņēmieni sistēmas aktivitāšu pielietojumu sākumskolas posmā latviešu valodas stundās.
- Iepazīt kooperatīvās mācīšanās stratēģijas, sekmējot skolēnu savstarpējo sadarbību.

Kooperatīvā mācīšanās ???

VIMALA nodarbību plānošana

VIMALA
metodoloģijas pamatā
ir četrus lasīšanas
aktivitāšu secīga
īstenošana,
ievērojot ieteicamos
laika termiņus

Lasītprasmes mērījums / testēšana											
1.cikls											
Septembris-oktobris-novembris											
1.aktivitāte			2.aktivitāte			3.aktivitāte			4.aktivitāte		
1.ned.	2.ned.	3.ned.	4.ned.	5.ned.	6.ned.	7.ned.	8.ned.	9.ned.	10.ned.	11.ned.	12.ned.
Lasīšana pārī			Atstāstīšana			Rezumēšana			Prognozēšana		
1. nod.	4.nod.	7.nod.	1.nod.	4.nod.	7.nod.	1.nod.	4.nod.	7.nod.	1.nod.	4.nod.	7.nod.
2.nod.	5.nod.	8.nod.	2.nod.	5.nod.	8.nod.	2.nod.	5.nod.	8.nod.	2.nod.	5.nod.	8.nod.
3.nod.	6.nod.	9.nod.	3.nod.	6.nod.	9.nod.	3.nod.	6.nod.	9.nod.	3.nod.	6.nod.	9.nod.
Lasītprasmes mērījumu apkopojums / testēšana											
2.cikls											
Janvāris – februāris - marts											
1.aktivitāte			2.aktivitāte			3.aktivitāte			4.aktivitāte		
Lasītprasmes mērījumu apkopojums / testēšana											

Pirms lasīšanas ...

Lasītprasmes mērījums

Datums:

Klase:

Aktivitāte:

Teksts:

Nr.	Vārds, uzvārds	Izlasīto vārdu skaits minūtē (VSM)	Pareizi izlasīto vārdu skaits minūtē (PVSM)	Izlasīto vārdu skaits minūtē (VSM) pēc rezultāta klasē	Izpratne	Pāris
-----	----------------	--	--	---	----------	-------

Skolēnu pāru izveidošana

skolēni	
Jānis	98
Pēteris	70
Anna	68
Rolands	66
Ieva	64

Aivars	60
Laila	55
Kārlis	53
Ilze	51
Toms	49

1.att. Dalījums pāros <https://iris.peabody.vanderbilt.edu/mcontent/pals26-p07-activity/#content>

(Valsts izglītības satura centrs, 2020)

Izlasīt vairāk var: <https://atbalstsizcilibai.lv/lasit/lasit-metodika/>

1. lasīšanas aktivitāte - Lasīšana pārī

☞ pirmais lasītājs lasa skaļi 5 minūtes, otrais lasītājs seko līdzi un labo kļūdas

☞ skolēni mainās lomām

☞ pēc tam otrais lasītājs lasa 5 minūtes, sākot no vietas, kur pirmais lasītājs apstājās, pirmais lasītājs seko līdzi un labo kļūdas

☞ PUNKTU TABULĀ uzskaita pareizi izlasītos vārdus/teikumus /rindiņas/ rindkopas

- ✓ Katrs **cipars** apzīmē vienu vārdu/ rindu/ teikumu/ rindkopu
- ✓ Ja lasītājs izlasa **pareizi** – ciparu **apvelk** vai **iekrāso**
- ✓ Katras nodarbības beigās **apkopo** paveikto, **saskaitot** pāra iegūtos punktus

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Atbalsta sniegšanas kartīte

Pāru lasīšana

1. lasītājs lasa. 2. lasītājs ir treneris.

2. lasītājs lasa. 1. lasītājs ir treneris.

Sāc lasīt no vietas, kur 1. lasītājs apstājās

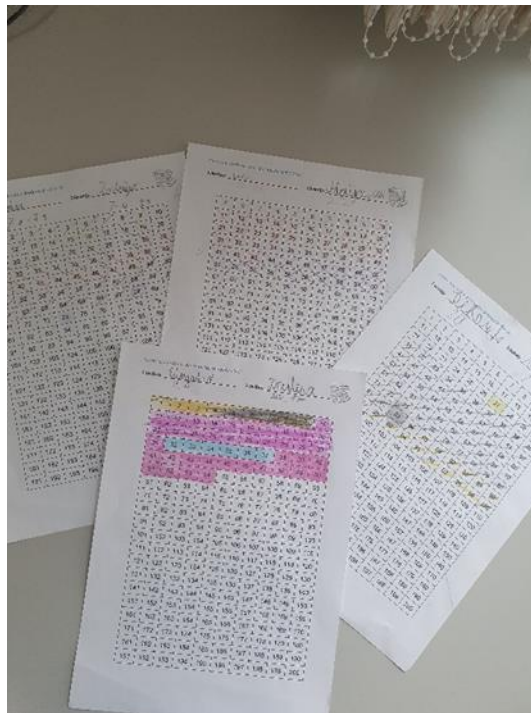
treneris	lasītājs
Stop! Tu pieļāvi kļūdu! Izlasi vēlreiz šo vārdu!	lasa visu rindiņu no jauna līdz izlasa pareizi
Stop! Tu izlaidi šo vārdu!	
Lasi vēlreiz šo rindiņu!	

Praktiskais darbs - lasīšanas aktivitāte - lasīšana pārī

Lasīšana pārī

1. attēls. Bauskas Valsts ģimnāzijas 2. klases skolēni, lasīšanas aktivitāte - lasīšana pārī

Praktiskais darbs - lasīšanas aktivitāte - atstāstīšana

2. lasīšanas aktivitāte - Atstāstīšana

👉 pirmais lasītājs lasa skaļi 3-5 minūtes un 2 minūtes secīgi atstāsta lasīto

👉 otrais lasītājs seko līdzi un atstāstīšanas laikā uzdod precizējošus jautājumus

👉 skolēni mainās lomām

👉 izmanto atgādni, sniedzot atbalstu kļūdu pieļaušanas gadījumā

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – atstāstīšana 1.klasei

1.lasītājs _____ 2.lasītājs _____

1.nedēļa

1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1
1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1
1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1

Kopā:

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – atstāstīšana 2.-9.klasei

1.lasītājs _____ 2.lasītājs _____

1.nedēļa

1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1
3.	1	1	1	1

2.nedēļa

1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1
3.	1	1	1	1

3.nedēļa

1.	1	1	1	1
2.	1	1	1	1
3.	1	1	1	1

Kopā par visu nedēli:

1p. - secīgi atstāsta lasīto
1p. – nosauc galvenos varoņus
1p. – nosauc darbības vietas
1p. – stāstījumam nav nepieciešams meklēt piemirsto tekstā

Kopā par atstāstīšanas aktivitāti:

Atstāstīšana

2. attēls. Bauskas Valsts ģimnāzijas 2. klases skolēni, lasīšanas aktivitātē - atstāstīšana

3. lasīšanas aktivitāte - Rezumēšana

- 👉 pirmais lasītājs lasa tekstu
- 👉 nosauc balstvārdus, formulē galveno domu mutiski
- 👉 rezumē izlasītā teksta galveno domu teikumā ne vairāk kā 10 vārdos, pieraksta to
- 👉 otrais lasītājs klausās un piešķir punktus
- 👉 skolēni mainās lomām

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – rezumēšana 1.klasei

1. lasītājs _____

2. lasītājs _____

Izlasi tekstā izceltos
balstvārdus!

Uzraksti vienā teikumā , par ko bija stāstīts
tekstā, izmantojot balstvārdus!

	<u>Rezumējums</u>	<u>punkti</u>
1. lasītājs		
2. lasītājs		

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – rezumēšana 2.-3.klasei

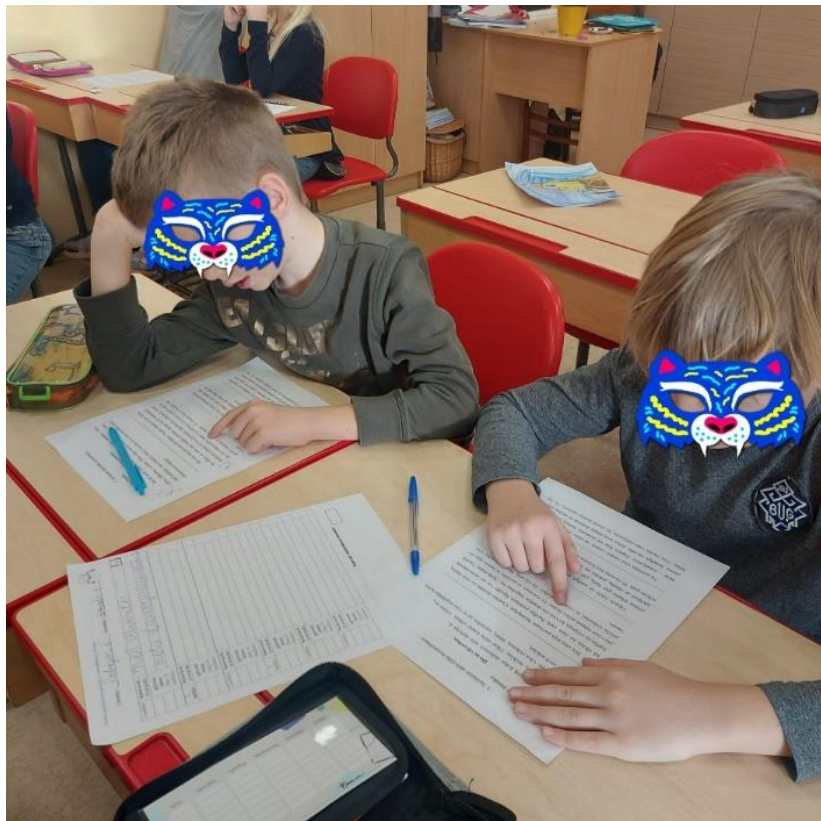

1. lasītājs _____

2. lasītājs _____

	<u>punkti</u>
<u>Balstvārdi</u> <u>(3-4 vārdi)</u>	
galvenā doma (līdz 10 vārdiem)	

Rezumēšana

3. attēls. Bauskas Valsts ģimnāzijas 2. klases skolēni, lasīšanas aktivitāte - atstāstīšana

4. lasīšanas aktivitāte - Prognozēšana

👉 izlasa teksta nosaukumu, prognozē, par ko varētu būt teksts, pamato savas domas

👉 pirmais lasītājs lasa pirmo fragmentu un izsaka prognozi par turpmāko notikumu gaitu

👉 pieraksta prognozi un pamatojumu

👉 pirmais lasītājs lasa nākamo fragmentu un pārrunā ar savu partneri, vai prognozes atbilst tēloto notikumu gaitai

👉 otrais lasītājs piešķir punktus

👉 lasītāji mainās lomām, turpinot lasīt nākamos fragmentus

Iegūstamie punkti:

- 1p. – izteikta prognoze
- 1p. – pamatota prognoze (kāpēc?) (Manuprāt ..., jo....)
- 1p. – papildpunkts par uzminētu prognozi

	izsaka prognozi		pamato	piepildās
1. lasītājs	-----	1	1	1
2. lasītājs	-----			
1. lasītājs	-----			
2. lasītājs	-----			

Pāra iegūtie punkti:

1.nedēļa	2.nedēļa	3.nedēļa	kopā

Prognozēšana

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – prognozēšana 1. klasei

1.lasītājs _____ 2.lasītājs _____

	izsaka prognozi	pamato	piepildās
1.lasītājs			
2.lasītājs			

Punktu lapa lasīšanas aktivitātei – prognozēšana 2.-6. klasei

1.lasītājs _____ 2.lasītājs _____

	Pabeidz teikumu, pamatojot!	piepildās
1.lasītājs	Manuprāt, _____, jo 	
2.lasītājs		

Secinājumi

- Skolēnus izdevies ieinteresēt **ar prieku** piedalīties VIMALA aktivitātēs.
- Skolēni pievērs uzmanību pareizai vārdu izlasīšanai, mācību stundās izmantojot frāzi: «Stop! Lasi vēlreiz!»
- Veiksmīgāka sadarbība pārī.
- Veiksmīgākai aktivitāšu apguvei izmantot interneta avotu **atbalstsizcilibai.lv**

Jautājumi...

“Pasaki man un es aizmirsīšu.

Iemāci man un es atcerēšos.

Iesaisti mani un es iemācīšos.”

B. Franklins

Literatūras un citu avotu saraksts

1. Bauskas Valsts ģimnāzijas skolotāju S. Šmites un L. Strautiņas darba pieredze.
2. J. Bistere-Kalniņa, (2024.-2025.) VIMALA. Vienaudžu mācīšanās lasītprasmes attīstībai. Prezentācija.
3. Punktu lapas - LU pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmas «Vienaudžu mācīšanās lasītprasmes attīstībai» kursu izdales materiāls.
4. Valsts izglītības satura centrs, (2020.) VIMALA metodoloģija. Vienaudžu mācīšanās pēctecīgai lasītprasmes veicināšanai pamatskolas pirmajā posmā. Pieejams: <https://atbalstsizcilibai.lv/lasit/lasit-metodika/>